

DA NANSEN LANSERTE *NORD I TÅKEHEIMEN*

Harald Dag Jølle

Fridtjof Nansen hadde på begynnelsen av 1900-tallet lovet å skrive en bok om nordpolforsøkenes historie. Det var Scott Keltie i Royal Geographical Society som hadde bedt ham skrive et bind i en populær serie om geografisk utforskning. Men Nansen måtte stadig skuffe briten med at skrivingen gikk saktere enn planlagt. Han hadde i realiteten ikke kommet i gang med manus da han flyttet til London som norsk sendemann i 1906. Nansen regnet imidlertid med at diplomatlivet var såpass enkelt at han fikk tid til å avslutte både et havforskningsarbeid og historieboka om Nordpolen.

Men tida gikk uten at boka, som lenge gikk under betegnelsen *polarboka* eller *nordpolboka*, ble ferdig. Både i 1906 og i 1907 fortalte Nansen Keltie med en overbevisende tone at manus snart var ferdig. Men i juli 1910 ser det ut som at britenes tålmodighet var i ferd med å ta slutt. Nansen skrev til sin bror at forlaget i England hadde laget ”et helvedes haloi fordi jeg ikke kan love boken ferdig til Oktober, så får jeg se om jeg ikke kan greie det; men da blir det nødvendig for mig at få en stenograf.”¹

Det å skrive *Nord i Tåkeheimen* var altså ingen heltidsbeskjeftigelse for Nansen. Og det store verket ble til i en svært travel, turbulent og vanskelig tid for ham. Like før jul i 1907 hadde Nansen blitt enkemann. Og i årene som fulgte hadde han et veldig arbeidskjør, blant annet med å ferdigstille *Norwegian Sea*, Nansens hovedverk innenfor havforskning, som han skrev sammen med Bjørn Helland-Hansen.

Illustrerende for arbeidspresset han hadde, er et brev han skrev til Motzfeldt Løchen 28. juni 1910. Det viser en sliten mann, men røper også en fascinasjon for temaet han jobbet med:

Det er midnat, og jeg føler mig som jeg var dødstrett, men imorgen reiser jeg til sjøs, og jeg kan ikke forlate hjemmet uten at sende Dig nogen linjer. Det skulde være gjort for lenge siden, men dag efter dag og nat efter nat har jeg arbeidet, for at bli ferdig, men har allikevel ikke rukkert det helt, og nu må jeg avsted; og føler mig så trætt og utpumpet i skallen som om jeg var ifærd med at segne. Det er ytterst ubekvemmet at reise nu, ind i helt nyt arbeide, også tilbage i slutten av måneden (juli) for at ta fat igjen. Men jeg tror jeg har gjort noget meget værdifuldt (eller merkelig om Du vil) arbeide nu, som virkelig har interessert mig sterkt, og som kommer senere i den nye boken min. Om mig selv har jeg ellers lite at fortælle. Arbeider meget og har det ensomt. [...] Skulde helst dradd for mig selv langt ind i skogen eller på fjeldet og ligget på ryggen og set på en blå høy himmel og hvite skyer, til jeg hadde fåt hvile og fred i sjælen. – å De min Gud hvor menneskene kjeder mig enormt, skjønt jeg næsten aldri ser dem, bare denne forbandede telefonen.

---

¹ Nasjonalbiblioteket i Oslo (NBO), ms.fol. 1924, 13, c.

Nansen ser samtidig hva hans livsførsel med ekstremt mye arbeid fører til:

... det er vanvittig, en blir for tidlig gammel av det, og ødelegger livet ved at gjøre det bare til en eneste slitsom arbeidsdag. Det er slet lidenskap dette med arbeid, like galt i sine virkninger som drikkelidenskapen og andre, men det er vist [ikke] like let at finde nogen skikkelig kur.²

Første hefte av *Nord i Tåkeheimen* kom i salg våren 1910. Morgenbladet trykte hele innledningen 25. april. Nansen fikk mye positiv respons. Morgenbladets redaktør Nils Vogt var henrykt. Han skrev at han ble glad over et slikt friskt budskap som viste ”at der dog er Menn og Maal utenfor og overfor Pengepøbelen – vor tids mare”.³ Historiker Alexander Bugge likte også det han leste:

Jeg glæder mig over at netop De skal fortelle vort folk om alt det store vore forfædre har utført ’nord i taakeheimen’. Dermed vil Deres bok, liksom Deres egen daad vil gjøre det, virke som et manende forbilled for kommende slægter.⁴

Men Bugge skulle, sammen med andre historikere, bli mer betenkt etter hvert som flere hefter kom fra trykkeriet.

Sjuende oktober 1910 var det et fellesmøte i Videnskabselskabet i Christiania. Nobelgårdens store sal var fylt av et forventningsfylt publikum. Kongen med adjutant var på plass. Det var også statsråd Just Qvigstad, i tillegg til en mengde professorer fra alle fakultet. Det hadde gått rykter om at Fridtjof Nansen skulle holde et revolusjonerende foredrag. Han skulle lansere teorier som visstnok ville vende opp ned på alle etablerte oppfatninger om nordboernes oppdagelse av Amerika. I tillegg – skrev Morgenbladet – skulle oseanografiprofessoren ”henvise sagaernes skildringer henom til de historiske romaners verden”.⁵ Det kunne med andre ord se ut som han skulle så tvil om troverdigheten i overleveringen fra en fordums storhetstid.

Nansen innledet foredraget med å forklare at da han, som ikke er fagmann i historie, kom ”til resultater som er fuldstændig forskjellig fra alle tidligeres, så er det klart at dette har git mig en del betænkelighet og tvil om rigtigheden av hva jeg fandt.”⁶ Men jo mer han hadde fordypet seg i saken, jo sikrere ble han på at det samlede bevismaterialet var så avgjørende, ”at det ikke længre var rum for tvil om saken i sin helhet.”

Før han startet bevisførselen fikk publikum en viktig advarsel:

Det er ikke usandsynlig at mange av mine ærede tilhørere vil finde at de slutninger jeg er kommet til med hensyn til flere av de islandske sagaers historiske pålidelighet, er triste; men jeg er sikker på at De alle vil være enig

² NBO, brevs. 149, Nansen til Løcken 28. juni 1910 (*Fridtjof Nansen. Brev*, bind 5: 149.)

³ NBO, ms.fol. 1924: 14d2, Vogt, Niels til Nansen, Fridtjof, 25.4.1910.

⁴ NBO, ms.fol. 1924: 14d2, Bugge, Alexander til Nansen, Fridtjof, 28.4.1910.

⁵ Morgenbladet, 7.10.1910.

⁶ NBO, ms.fol. 2274: C1.

med mig i at det som er os endnu kjærere end at ha et berömmelig blad [i] vor historie, det er at kjende sandheten.

Nord i Tåkeheimen ble en 600 siders bredt anlagt bok om utforskning av jordens nordlige strøk i tidligere tider – fra oldtiden før Pytheas til 1500-tallets portugisiske oppdagelser. Men tema for kvelden, var sagaenes verdi som historiske kilder.

Nansen startet sin gjennomgang med å vise hvilke sagaer som beskriver vinlandsreisene. Han viste hvordan mye bærer preg av å være sammensatt av fortellinger som det finnes paralleller til mange andre steder, fra blant annet irske sagn og fra klassisk litteratur, så langt tilbake som til Odysseen. Likhetene er så mange og påfallende at det i følge Nansen umulig kunne være tilfeldig. I tillegg fantes det mellom sagaene betydelig uoverensstemmelser. Personene som nevnes virker også ofte sagnaktige; gudenavnet Thor forekommer i en rekke tilfeller. Den hyppige forekomsten av tallet tre virker eventyraktig. Nansen viste så at Vinland ”det gode” minnet om grekernes ”salige øyer”. Og sammenhengen mellom Vinland og det norske huldrelandet og alvelandet på Island virket påfallende. Ut i fra alt dette mente Nansen at sagaenes fortellinger om vinlandsferdene måtte forstås som ”mosaikkarbeide av træk efter træk som er hentet fra öst og fra vest.” På spørsmålet om det ble noe igjen som var ekte, svarte han at selv om den historiske romanen om reisene for det meste må være laget ”– kanskje tildels efter gamle kvad – så kan selve hovedpersonene være mer eller mindre historiske.”⁷

Beskrivelsene av såkalte ”skrællinger” var i følge Nansen det som tydeligst viste sagnaktige trekk. Sagaene hadde en rekke framstillinger av inuitene på Grønland som definitivt viste at forfatterne ikke hadde førstehåndskunnskap om verken folkene eller kulturen de beskrev. Selve ordet – skrælling – talte i seg selv for at dette var blitt brukt om sagnvesner eller vetter, siden betydningen av ordet er en innskrumpet figur. At de innfødte ble beskrevet som storøyde, var også en indikator på at de ble satt i forbindelse med underjordiske eller huldrefolk, mente Nansen. I det hele sa beskrivelsene mest om hvilke *forestillinger* sagaforfatterne hadde om overnaturlige vesener.

Det var varmt i lokalet. Kombinasjonen av mange personer og et sentralvarmeanlegg som hadde løpt løpsk, gjorde det ubehagelig.⁸ Og for enkelte – som for Yngvar Nielsen og Alexander Bugge – steg temperaturen i takt med Nansens analyse. Foredraget varer i to timer.

To uker senere fortsatte Nansen å legge fram sine funn. Også nå var Kongen til stede. Nansen startet med å oppsummere den kritikken som hadde kommet fram i pressen siden sist, før han fortsatte sin bevisførsel som han oppsummerte i 11 punkter: ”Ja, da kan jeg bare si,” – avsluttet han resonnementet med – ”at slutningsrækken er saa fast bygget at den blir vanskelig at rokke.”⁹ Så startet diskusjonen.

---

⁷ Samme sted.

⁸ Morgenbladet 8.10.1910.

⁹ Dagbladet 22.10.1910.

Disse to foredragene resulterte i den mest omfattende debatten i vitenskapsakademiets historie.¹⁰ Men hva var det som provoserte enkelte av tilhørerne?

En forklaring må være at det var troverdigheten til sagaforfatterne som sto på spill – og dermed troverdigheten til den store nasjonale fortellingen, tilbake til vikingtiden. Begynte en å så tvil om enkelte sider av det sagaene beskrev, hva da med resten?

Bestyrer ved Etnografisk Museum, professor og historiker Yngvar Nielsen, hadde ingen problem med tilliten til blant andre Are Frode, og den ”Beviskraft, som de gamle Kilders utvetydige Paastand nødvendigvis maate have, og hvorved der ikke kan rokkes uden meget kraftige Grunde.”¹¹ Det hadde heller ikke historiker Alexander Bugge: I en kronikk i *Verdens Gang* anklaget han Nansen for ikke å ta høyde for at Are Frode var ”den mest kritiske, nøgterne og sandhetskjærlige av alle islandske sagaskrivere, han kan i historisk kritik fuldt maale sig med nutidens historieforskere”.¹² Til dette svarte Nansen at Are Frode kanskje var fullt på høyde med dagens historikere, ”men også han var barn av sin tid [...] og dessuten kunde det jo altså hende at nutidens historikere heller ikke alltid hadde været kritisk nok i hvad de antok for egte.”¹³ Som naturforsker hadde han kanskje overdreven liten respekt for autoriteter, sa han; ”men han turde vel kanskje allikevel si, at det var autoritetstro av denne art, foruten dogmetro, som til alle tider har stått iveien for al videnskapelig forskning, også for sund historisk kritik like siden Grækernes dage.”¹⁴

En annen ting som kan ha provosert, er at det var en ikke-fagmann i historie som presenterte disse resultatene; her kom en skiløpende havforsker og framla nye perspektiver på et viktig historisk felt. Dette kom i noen tilfeller eksplisitt til uttrykk: Anonyme forfattere skrev i *Morgenbladet* at de hadde

beundring for Hr. Fridtjof Nansens mandfolkelige Bedrifter paa Nordpolen, men beklager ikke at kunde nære den Respekt for ham, naar han pretenderte at være Historiker. La Hr. Professoren komme med sine Bemærkninger, saa skal vi i sin Tid svare ham; [...] vi kan *historisk Forskning*, hvilket er noget ganske andet end Zoologi eller Havstrømninger eller ‘Oceanografi’.¹⁵

Debatten fortsatte på ytterligere to ekstraordinære møter før jul 1910. Og den spredte seg til Danmark og ble kommentert videre både i Tyskland og England. Og ikke minst i det norsk-amerikanske miljøet i USA.¹⁶ I Danmark var det islendingen Finnur Jónsson, professor i nordisk språkvitenskap ved Københavns Universitet, som førte an. I et foredrag i Oldskriftselskapet rettet han sterk kritikk mot Nansens behandling av kildene. Påstanden om at Vinland og dets beboere nærmest skulle høre hjemme i fablens verden, var for islendingene helt uhørt. Han mente sagaene hadde så nøyaktige beskrivelser av reisene til Grønland og Vinland at det var mulig å utruste

¹⁰ L. Amundsen, *Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo 1857–1957*, Oslo 1960, bind 2: 41.

¹¹ Y. Nielsen, Normænd og Skrælinger i Vinland, *Historisk Tidsskrift* 1905: 277.

¹² *Verdens Gang* 20.10.1910.

¹³ NBO, ms.fol. 2274: C1.

¹⁴ Samme sted.

¹⁵ *Morgenbladet* 28.7.1910. Kommentaren var rettet mot utgivelsen av *Nord i Tåkeheimen*.

¹⁶ NBO, ms.fol. 2274: C4, Diskusjoner om Vinland. Avisklipp 3.

en ekspedisjon og seile i deres kjølvann. Det ville til og med være mulig å finne igjen alle stedene som var omtalt. Den talrike danske forsamlingen skal ha hilst ”Foredraget med sterkt Bifald”.¹⁷

En av Finnur Jónssons viktigste innvendinger mot Nansens påstander var hva ordet ”skrælling” uttrykte. I *Nord i Tåkeheimen* skrev Nansen: ”Ved at gjennomlese de islandske sagaer og beretninger om Vinland og Grønland må en bli slått av den merkværdige, halvt sagnaktige måte de infødte, Skrællingene, stadig omtales.”¹⁸ For Nansen kunne derfor ikke sagaene brukes for å avgjøre om det var indianere eller inuiter som ble omtalt, og følgelig ikke som bevis for hvor de gamle nordboere hadde vært. Hos Finnur Jónsson var dette et mindre problem: At ”skrællinger” ble framstilt som små av vekst, med ondt utseende, stygt og filtrete hår, store øyner og brede kinn – var ”som taget ud af en skildring af denslags ‘vilde folk’”.¹⁹ Jónsson viste videre til at navnet ”skrælling” kom fra ordet skinnlapp. Det henspeilte enten på inuitenes skinnklær – eller til ”deres (rynkede) hud”.²⁰ Den siste forklaringen støttet seg til betydningen av ordet *skræa*, som ifølge Jónsson betydde ”sygelig indskrumpet person”, og ”et saadant navn vilde være let forstaaeligt, især hvis der er tale om eskimoer”.²¹

Heller ikke Yngvar Nielsen syntes kulturbeskrivelser utfordret sagaenes troverdighet. I diskusjonen som fulgte på det tredje møtet i Vitenskapsselskapet, hevdet han at ”De udtryk, som anvendes om eskimoer, viser ikke andet end, at disse regnes for en laverestaaende rase.” Og bestyreren på Etnografisk Museum ga et eksempel som skulle bevise at det ikke var snakk om sagn. Han viste til noen inuiter som druknet seg selv i sorg. Og siden overnaturlige vesener ikke pleier ”at drukne sig”, måtte det følgelig være inuiter. Hva Nansen skal ha svart på denne analysen, er uklart. Men hva han mente, kan vi lese i et privat brev:

Den stakkars sølle Yngvar Nielsen måtte jo også optræde, men med bare utenomsnak, det er med løst krudt i helt andre retninger for at minde om at også han har skrevet om dette emnet, skjønt like slet som det meste andet fra ham.²²

Nansen var også meget forundret over at Bugge kunne påstå at beskrivelsene av skrællingene som folk med store øyne skulle passe godt for beskrivelsen av inuitene – ”det var jo netop det det ikke gjorde”, var Nansens reaksjon; den eneste av debattantene som hadde vært på Grønland.²³

Nansen var i det hele ikke særlig imponert over sine motdebattanters tilnærming til spørsmålene: ”De stakkars motstandere er ildne farne da deres skyts ingenting duger, og falder alt magtesløst til jorden.” Han mente Bugge hadde ”gjennemtænkt sine indvendinger dårlig, han er nemlig løs i fisken altid”. Nansen innrømmet at Finnur

---

¹⁷ Morgenbladet 14.12.1910.

¹⁸ F. Nansen, *Nord i tåkeheimen. Utforskningen av jordens nordlige strøk i tidlige tider*, Kristiania 1911: 298.

¹⁹ F. Jónsson, Erik den Rødes saga og Vinland, *Historisk Tidsskrift* 1912: 135 f.

²⁰ *Oversigt over Videnskabs-Selskabets Møder i 1910*: 136 f.

²¹ Samme sted: 137.

²² *Fridtjof Nansen. Brev*, bind 5, Oslo 1978: 255.

²³ NBO, Ms.fol. 2274: C4. Fra diskusjonen 9. desember.

Jónsson var en lærd mann, ”men videnskabelig ræsonnement synes ikke at være hans sterke side.”²⁴ Nansen karakteriserte Jónsson som en taper tinnsoldat

forsvarende de islandske tradisjoners uangripelighet, og at han vilde drive Are Frode og de andre islændinger [...] foran sig, likesom ægypterne sine hellige dyr, noget i likhet med hvad prof. Y. Nielsen og A. Bugge her har forsøkt; men som de er kommet meget ilde fra.²⁵

Nansen var også kritisk til hva slike resonnement kunne føre til. Som han skrev direkte til islendingen: ”Patriotiske, og gjerne om De vil, chauvinistiske følelser har min varmeste sympati; men når de blander sig ind i videnskapelig forskning, gjør de en mand mer eller mindre uskikket til at se uhildet, og er en ulykke.”²⁶

Det er mye interessant i den omtalte diskusjonen. Den sier mye om Nansen som vitenskapsmann, hans allsidige tilnærming til store spørsmål. Og den sier mye om hans syn på inuitter, som var langt mer positivt enn mange i samtida. Men hva sier den om Nansen som historiker?

Etter mange seine kvelder og lange netter sammen med Moltke Moe,²⁷ var Nansen en av få siden Gustav Storm på slutten av 1800-tallet som problematiserte sagaenes troverdighet. Storm var riktignok moderat i sin kritikk, i den forstand at han var tilbøyelig til å tro på sagaene, dersom det ikke var spesiell grunn til å tvile på dem. Det Nansen gjorde, minner mer om det den svenske historiker Lauritz Weibull gjorde: I sin såkalte objektive kildekritikk påpekte han at det i sagaene finnes både vandremotiv, nasjonale fordommer og episk-litterære lovmessigheter, som det gjelder å skrelle bort.²⁸

I Norge er det Halvdan Koht som har blitt stående som den store sagakritiker. I tillegg til at en måtte være generelt kritiske til sagaenes pålitelighet, framsatte Koht påstanden om at sagaene kan brukes til å si noe om tidsalderen de er skrevet i – han anvendte det såkalte levningsaspektet i historisk metode på sagaene. Dermed kunne han blant annet påvise hva sagaforfatterne var påvirket av, hvem de skrev for og hvilke litterære idealer de hadde. Nansen gjorde også *det* når han blant annet påstod at beskrivelsene av ”skrællingene” ikke forteller noe om inuitene, men om sagaforfatternes forestillinger om overnaturlige vesener. Kohts perspektiv går lengre – og han brukte sagaene til å si noe om politiske, sosiale og økonomiske forhold i den tida de var blitt til i.²⁹

Like fullt: Både Weibull og Koht lanserte sine teorier etter Nansen. Weibull i 1911 og Koht i 1913. For Kohts del er det påfallende stille om diskusjonene som hadde rast tre år tidligere – og som han selvsagt måtte ha kjent til. Det er også et interessant poeng at ettertidens historikere ikke refererer til Nansens funn og påstander i historiografiske oversikter, all den tid sagakritikken har stått veldig sentralt i

²⁴ *Fridtjof Nansen. Brev*, bind 5: 261.

²⁵ Samme sted: 256.

²⁶ Samme sted: 259.

²⁷ S. Kjørheim, Nansen i hans brev, *Fridtjof Nansen. Minneforelesninger*, Oslo 1973: 24.

²⁸ K. Helle, Hovedlinjer i utviklingen av den historiske sagakritikken, i J.R. Hagland, og S. Supphellen (red.), *Leiv Eriksson, Helge Ingstad og Vinland. Kjelder og tradisjonar*, Trondheim 2001: 14–24.

²⁹ H. Koht, Sagaens opfatning av vår gamle historie, i A. Holmsen og J. Simonsen, *Rikssamling og kristendom. Norske historikere i utvalg*, Oslo 1967.

fagfeltets historie. Kanskje det også for ettertidens historikere har spilt en rolle at det var en ikke-fagmann som lanserte teorien?

Selv om Nansen møtte en del motstand da han la fram enkelte av resultatene fra *Nord i Tåkeheimen*, fikk han samtidig mye godord for sitt historiske arbeid. Arkeologen A.W. Brøgger hyllet Nansen i *Tidens Tegn* for hans evne til ”at gi originale bidrag ogsaa paa kulturhistoriske omraader”. Brøgger følte behov for å minne om Nansens originalitet i en tid da naturforskere var så grepet av naturfagenes seire på alle fronter, at de nesten så ned på kulturhistorien: ”Det er derfor en begivenhet, at Nansen, den geniale naturforsker, har følt seg draget til fortidens store pionerer til at gi os en kulturhistorisk skildring av den geografiske kundskaps vekst”.³⁰

Boka fikk også en overveldende mottakelse i hele Europa og i USA.³¹ Men *Nord i Tåkeheimen* ble noe helt annet enn de engelske forleggerne hadde sett for seg. Det er ingen populær framstilling av kappløpet om Nordpolen. Den ble et nybrottsarbeid om ”utforskningen av jordens nordlige strøk i tidlige tider”, som undertittelen på verket indikerer. Boka ble heller ingen kassasuksess, som Nansens ekspedisjonsbøker hadde blitt.

Ikke desto mindre er det et imponerende kulturhistorisk verk, etter alle målestokker. Og det er sannsynligvis riktig å påstå at boka ikke har fått den plass den fortjener i ettertidens forskningsarbeid om utforskningen av det høye nord. Nansen har heller ikke fått den anerkjennelsen han fortjener for sin rolle som historiker i sagadebatten.

---

³⁰ Tidens Tegn 5. og 3.7.1910.

³¹ NBO, Ms.fol. 1924: 3 d, D, ”Nord i Tåkeheimen” Avisklipp. Trykksaker II.

Forfatterbiografi

Harald Dag Jølle, jolle@npolar.no, polarhistoriker ved Norsk Polarinstitutt. Han har historie hovedfag fra Universitetet i Tromsø (2000). Har tidligere vært medredaktør sammen med Einar-Arne Drivenes for *Norsk polarhistorie*, bind 1–3 (Gyldendal Norsk Forlag 2004) og *Into the Ice* (Gyldendal Norsk Forlag 2006). Høsten 2011 ga Jølle ut første bind i en bredt anlagt Nansen-biografi: *Nansen. Oppdageren* (Gyldendal Norsk Forlag 2011).

Summary

In 1911 Nansen published his major work *In Northern Mists. Arctic Exploration in Early Times*. The book deals with the exploration of the northern areas of the earth in earlier times, from antiquity before Pytheas to the Portuguese discoveries of the 16th Century.

Working with the book, Nansen realized that many of the well-known and established sources could not be interpreted as literally as many of the historians of his time did. In the fall of 1910 he gave numerous lectures where he questioned the trustworthiness of the sagas as historical documents. Nansen faced considerable opposition which led to an extensive debate with among others Yngvar Nielsen and Finnur Jónsson. Later, Nansen's source criticism has proven to be far more in accordance with modern historical science than his opponents were.

Nøkkelord

Fridtjof Nansen; Yngvar Nielsen; sagadebatt; historiografi; vitenskapshistorie; Nord i Tåkeheimen; polarhistorie.